

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Cvičení k pravopisným jevům - ČJL

Pracovní list 9

Autor: K. Čapek

Hordubal – umělecký text (ukázka)

Kniha první

JE TO TEN DRUHÝ od okna, ten v pomačkan-ch šatech: kdo b- do něho řekl, že je to -merikán? Neopov-dejte, -merikáni přece nejedí osobním vlakem: jedou si v r-chlíku a ještě se jim to zdá málo, to pr- v -merice jsou onačejší vlaky, o mnoho delší voz-, a v nich takový bíl- waiter podává ledovou vodu a ice-creamy, víte? Haló, boy, huláká takov- -merikán, dones sem pivo, rundu piva, všem ve voze sklenici, ať to stojí třeba pět dolarů, damn! Kdepak, lidičky, v _merice, to je život, marmo tady mluvit! (...)

Úkoly:

1. Doplnit chybějící části slov.
2. Zdůvodnit pravopisné jevy
3. Zdůvodnit interpunkci v textu.
4. Najít v textu slova nespisovná.
5. Vysvětlit, proč není v textu označená přímá řeč.
6. Vysvětlit, proč autor užívá cizojazyčná slova?
7. Najít v textu oslovení.
8. Vyjádřit se k formální úpravě textu.

Autor: K. Čapek

Hovory s T. G. Masarykem – neumělecký text (ukázka)

Dětství – Domov

Mé nejstarší v-pomínky ... To jsou jen takové nesouv-slé obraz-. Jednou – to mi byl- asi tři roky – viděl jsem v -odoníně -plašeného koně; hnal se po ulic-, všechno se ro-utíkalo, jen nějaké dítě mu upadlo pod noh-; ale kůň je pře-kočil a dítěti se nic nestalo; to m- tak utkv-lo v hlavě. Potom si - té doby pamatuj-, jak můj otec v Mutěnicích ch-tal do želez vrán-, a ledacos takového. Víím, že jsem chodil k panu rectorov-v-prosit si pap-r a kousky plavajzu a tím jsem čmáral, ještě než jsem se učil psát.

Můj domov, to b-l ten kraj kolem -odonína; tam všude b-ly císařské statk-, a tož kam otce, který b-l v počátku své služební dráhy na těch statcích kočím, poslal-, tam jsme se stěhoval- - ním. (...)

Úkoly:

1. Doplnit chybějící části slov.
2. Zdůvodnit pravopisné jevy.
3. Zdůvodnit interpunkci v textu.
4. Stanovit dobu vzniku textu, doložit příklady slovní zásoby z textu.
5. Vyskloňovat slovo „statek“ v jednotném i množném čísle.
6. Najít v textu slova zastaralá.
7. Charakterizovat řeč vypravěče, o jakou osobu se jedná?
8. Zdůvodnit, proč se řadí kniha „Hovory s T. G. Masarykem“ na hranici uměleckého a neuměleckého textu.

Autor: M. Pohorský

Doslov ke knize Hovory s T. G. Masarykem (od K. Čapka) – neumělecký text (ukázka)

(...)

C-tlivá um-lecká reprodu-ce setkání a rozhovorů dvou v-značn-ch osobností českého národního života v-povídá o vzájemném v-tahu stá-níka a spisovatele, především ale zach-cuje prezidentov- f-lozof-cké, et-cké, polit-cké i obecně lidské zásad- a jeho poměr k nově vzniklému demokrat-ckému státu a jeho lidu.

(...)

Úkoly:

1. Doplnit chybějící části slov.
2. Zdůvodnit pravopisné jevy.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

3. Zdůvodnit interpunkci v textu, vytvořit větný rozbor.
4. Najít slova přejatá, vysvětlit jejich význam.
5. Zdůvodnit, co spojuje všechny tři výše uvedené texty.
6. Charakterizovat jazyk autora.
7. Přiřadit text k literárnímu útvaru.